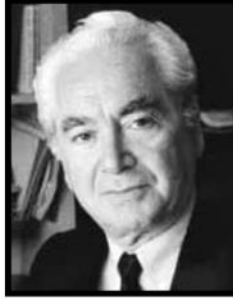

MUAMMER AKSOY'UN ARDINDAN

1990'lar belki de ülkemizin en uzun, en karanlık on yılıydı. Savrulmalarla, acılarla, kayıplarla geçti koskoca on yıl. O yılların en uzun, en karanlık yılı ise hiç kuşkusuz 1993'tü. Acımızla sarmaş dolaş olduğumuz o en uzun, o en karanlık yıla öyle çok acı, keder, kayıp sığdırdık ki burada anlatması uzun sürer... Acısı hiç eksilmeyen, içimizde derin bir boşluk gibi büyüdüğü büyüyen bir büyük katliam yaşadık o yıl.

Yılın henüz başında soğuk bir kış günü Ankara'da Karlı Sokak'ta bombalı bir saldırı sonucu Uğur Mumcu'yu yitirmiştik. Temmuz sıcaklarında ise tarihe "Sivas katliamı" olarak geçecek bir büyük acıyı yaşadık. Öyle ki dönemin bir yüksek yargı görevlisi durumun ağırlığını şu sözlerle kayıtlara geçirmiştir: "Türk Ufusu tarihinde geçirdiği en zor dönemlerde bile böyle vahim bir olay görmemiştir." (Aktaran Fatih Atıla, "Ölü Canlar" adlı romanından)

Yaşamını laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olarak ülkemizin gelecekteki güzel günlerine adanarak Hukuk profesörü Muammer Aksoy'un Ankara Bahçelievler'deki evinin kapısı 31 Ocak 1990 akşamı saat 18.30'da çalınır. Kapıyı Muammer Aksoy'un sevgili eşi Ülke Aksoy açar. Kapıyı çalan mahallenin çiçekçisidir. "Abla," der, "eşinizin sokakta... galiba düşüp bayılmış..." Ülke Hanım telaşla apartmandan aşağı iner. Sevgili eşi Muammer Aksoy, apartman girişinde, merdivenlerin altında kanlar içinde yatmaktadır. Ateş önce düştüğü yeri yakar... Ülke Hanım, oracıkta, derin bir çaresizlikle ve ömür boyu sürecek bir büyük acıyla baş başa kalır... Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından, eski CHP milletvekili, hukuk profesörü ve yazar Muammer Aksoy o uzun ve karanlık on yılın başında öldürülmüştür.

Muammer Aksoy'un sevgili eşi Ülke Hanım, yıllar sonra kendisiyle yapılan bir söyleşide eşinin öldürülmesiyle ilgili olarak şunları söyler: "O zaman dendi ki, kimse devletten güçlü olamaz, katiller mutlaka bulunacak, hesap sorulacak, kanı yerde kalmayacak. Katiller bulunamadı, hesap sorulamadı, kanı yerde kaldı... O zaman güç kimde? Katillerin bulunamamasında iki ihtimal var. Ya görevlilerin yeterince bilgi ve beceriye sahip olmaması, ya da bunların bu işi yapanlarla bir bağlantıların olması."

O yıl acılarımızın üstüne başka onulmaz acılar daha eklendi. Birbiri peşi sıra önce Çetin Emec 7 Mart 1990'da İstanbul'da işine gitmek üzereyken silahlı saldırı sonucu şoförüyle birlikte öldürüldü. Ardından Bahriye Üçok 6 Ekim 1990'da Ankara'daki evine kargoyla gönderilen 2 kitaba yerleştirilmiş bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi. Daha sonra Turan Dursun, 4 Eylül 1990 tarihinde İstanbul'da evinden çıkıp işe giderken uğradığı bir silahlı saldırı sonucu öldürüldü... Onlar da tıpkı Muammer Aksoy gibi hayatlarını laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olarak ülkemizin "nereden ve nasıl geleceğini bilmedikleri" gelecekteki güzel günlerine adanmışlardı.

Bugüne değin yitirdiklerimizin hiçbirinin yeri doldurulamadı. Gazeteci Abdi İpekçi 1 Şubat 1979'da İstanbul'da arabasında uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldüğünde çocuk yaştaydı. O günkü gazetelerin kopkoyu iri siyah harflerle manşetten duyurduğu "Abdi İpekçi Öldürüldü!" haberinin ne anlama geldiğini anlamam için 12 Eylül 1980 askeri darbesine tanıklık etmem gerekti. 79'un başında Abdi İpekçi'nin öldürülmesine tanıklık eden bu ülke, çok değil, daha 30-40 gün önce, 1978'i uğurlayıp 1979'u karşılamaya hazırlanırken, tarihe "Maras Katliamı" olarak geçen

SAYI 277

bir başka büyük onulmaz acıya tanıklık etmişti. Bu kaçınılmazdı? Karabasan gibi ülkenin üzerine çöken 1980'li yılların başlarındaki kasvetli hava, 1990'lı yılların hemen başında Muammer Aksoy'un öldürülmesiyle o karanlık ve acımasız yüzünü bir kez daha gösterecekti. Nereden ve nasıl geleceğini bilmediğimiz gelecekteki o güzel günlere olan inancımız aydınlanmızın, bilim insanlarımızın, gazetecilerimizin, yazarlarımızın, sanatçılarımızın kimi zaman birer birer, kimi zaman da topluca öldürülmesiyle iyiden iyiye azalıyordu.

Muammer Aksoy neden öldürüldü? Bu sorunun yanıtını verebilmek için öncelikle onun "Atatürk ve Tam Bağımsızlık" adlı kitabını okumak gerekir. O kitabın bir yerinde şunları yazar Muammer Aksoy: "Şu gerçek artık herkesin görmesi gerekir ki, irticanın kitle halinde harekete geçmesi ve laiklik ilkesini yok etme olasılığı, hiçbir dönemde bu kadar yakın, yaygın ve somut olarak kendini göstermemiştir... Türkiye Cumhuriyeti bugüne kadar görülmemiş ölçüde ciddi bir yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır."

Sorunun özlü yanıtı şu olsa gerek: Muammer Aksoy ve diğer değerlerimiz demokratik, laik cumhuriyeti ve sosyal hukuk devletini savundukları için; cumhuriyetimize yönelen tehdit ve saldırılar karşısında bizleri aydınlatmaya, uyarmaya ve uyandırmaya çalıştıkları için öldürüldü.

"Devrimci Öğretmenin Kıyını ve Mücadelesi" adlı kitabında evrensel bir hak olan eğitim hakkını savunur ve öğretmenlerin örgütlü mücadelesini anlatır Muammer Aksoy. "Partizan Radyo ve DP", "Türkiye'nin Petrol Faciası ve Çıkar Yolu", "Sosyalist Enternasyonal ve CHP" adlı kitaplarında hep özgürlükleri ve ulusal çıkarlarımızı savunur. Söz ve eyleminde; Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda gelişip büyüyecek olan çağdaş, demokratik, laik, tam bağımsız Türkiye'den yanadır.

Muammer Aksoy'un sonsuzluğa uğurlandığı cenaze töreninde yol arkadaşı, yoldaşı Uğur Mumcu, kortejin en önünde, Muammer Aksoy'un fotoğrafını kolları arasına almış sımsıkı kavramaktadır. Muammer Aksoy'u sonsuzluğa uğurlarken 3 Şubat 1990'da Cumhuriyet teki köşesinden şöyle senlerin geride kalanlara:

"Kalpaklı Kuvayı Milliyeciler'in son temsilcilerinden biriydi. İnançlı, dirençli, kararlı ve mangal gibi yürekli... 12 Eylül öncesinde terör çetelelerinin kol gezdiği Babçelievler sokaklarında o ak saçlı dimdik başı ile korkusuzca yürüdü. Hiç korkmadı; korkunun üstüne yürüdü. Korkaklığın, yığınlığın ve döneklüğün moda olduğu günümüz Türkiye'sinde Aksoy adı bir kişilik anıtı gibiydi. Bugün Aksoy'u gözyaşlarımızla toprağa veriyoruz. Bu, Aksoy'a karşı son görevimiz mi? Hayır, hayır, hayır. Son görevimiz hiç bitmeyecek. Çünkü görev, demokrasiyi, özgürlükleri, Atatürk'ü ve laikliği savunmaktır. Yurtseverliği, erdemini, onuru, katkısız Atatürkçülüğü, biçbir sıkıyönetim komutanının, biçbir sıkıyönetim savcısının ve biçbir MİT ajanının ölçüp biçemeyeceği kadar bu toprağa kök salmıştı. Prof. Muammer Aksoy'u bugün kanlı bir kefen olarak değil, ölümlerde yeniden doğan, yeşeren, yediveren güller gibi açan bir inanç ve düşünce olarak toprağa veriyoruz."

Değerli aydınımız, hukukçumuz, öğretmenimiz Muammer Aksoy Hocamızın anısı önünde saygıyla, sevgiyle, özlemle eğiliyoruz.

Muammer Aksoy Kimdir?

1917'de Antalya'da doğdu. 1939'da Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Zürih Hukuk ve Devlet Bilimleri Fakültesi'nde doktorasını tamamladı ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde asistan oldu. Ardından, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'nde doçent olarak görev aldı. DP İktidarının üniversite özerkliğini zedelediği gerekçesiyle, 1957'de istifa etti. 1958'de CHP üyesi oldu. 27 Mayıs 1960'tan sonra üniversiteye döndü, A.U. Siyasal Bilimler Fakültesi'nde anayasa hukuku profesörü oldu. Kurucu Meclis'e Antalya Temsilcisi olarak girdi. CHP Parti Meclisi Üyesi oldu, TBMM Anayasa Komisyonu Sozculuğu yaptı. 12 Mart askeri yönetimi sırasında tutuklandı. 1977'de CHP'den İstanbul Milletvekili seçildi. Türkiye'yi Avrupa Konseyi'nde temsil etti. Hukuk, siyaset, laiklik, insan hakları ve ekonomik kalkınma alanlarında çok sayıda kitap yazdı. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından olan Aksoy, Türk Hukuk Kurumu Başkanlığı ve Ankara Barosu Başkanlığı görevlerini de üstlendi.